

ทุกข์ใจ

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ทำอย่างไรให้ลืมอดีต”

กราบนมัสการหลวงพ่อกุญแจประสพวิบากกรรม สามีเสียชีวิต เขาเป็นคนดี อายุยังน้อย เขาทำแต่ความดี ทำไมจึงพบอุบัติเหตุ ลูกพยายามสวดมนต์ ทำบุญให้เขา แต่ยังไม่ลืมเขาไม่ได้ เขาเป็นพ่อที่ดีของลูกๆ ทุกวันนี้จิตใจหดหู่ คิดมาก มันเศร้าในใจตอนลูกไม่อยู่ ขออนุญาตกราบเรียนถามหลวงพ่อดังนี้

๑. ทำอย่างไรลูกถึงจะลืมเขาได้สักที
๒. ลูกทำอย่างไรได้บ้างคะ ที่จะส่งบุญให้เขามากๆ ให้ชาติหน้าเขาจะได้ไม่ต้องพบวิบากกรรมแบบนี้
๓. ในชาติหน้าลูกจะได้เจอเขาอีกไหมคะ
๔. มีอะไรบ้างที่ลูกจะทำให้เขาได้ ให้เขาอยู่ในภพภูมิที่ดี ได้พบเจอธรรมะ เจอพระอรหันต์ ทุกวันนี้ลูกเหมือนอยู่เพื่อลูกเท่านั้น มันเศร้าลึกๆ บางทีคิดไม่อยากอยู่

กราบเรียนหลวงพ่อกุญแจช่วยสั่งสอนด้วยค่ะ

ตอบ : อันนี้มันเป็นผลของ เห็นไหม เวลาพวกเราจะพูดกันประจำทำบุญได้บุญไหม ทำดีได้ดีหรือเปล่า บุญบาปมีจริงหรือไม่ เวลาเราเรียกร่อง เราอยากรู้ใจ กรรมดี กรรมชั่วมีหรือเปล่า นรกสวรรค์มีหรือเปล่า ทำดีได้ดีจริงหรือเปล่า กรณีอย่างนี้ เวลามันให้ผล เวลาให้ผลขึ้นมา เราก็ไม่รู้มันมาอย่างไร

ฉะนั้น มันมาอย่างไร เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าถึงสอน สอนว่าให้เรามีสติ ให้เราเข้าใจเรื่องของชีวิต แล้วเราทำแต่คุณงามความดี ไข่เรื่องบาป เรื่องอุบัติเหตุ เรื่องต่างๆ เวลามันเกิด มันเกิดอยู่แล้ว มันเกิดอยู่แล้ว เห็นไหม แต่ถ้าเรามีสติ เรามีสติเราพยายามรักษา ไม่มีความประมาท ถ้ามันจะเกิดอุบัติเหตุมันก็ทำให้เบาลง หรือไม่เกิดเลย ไม่เกิดเลย เพราะอะไรล่ะ

ไข่กรรมมันมีไหม มี แล้วปัจจุบันล่ะ กรรมที่ปัจจุบันนี้ไง เราประพฤติปฏิบัติธรรมไง ถ้าประพฤติปฏิบัติธรรม ตบะธรรมแผดเผา แผดเผาหล่อหลอมให้จิตใจเรามีสติมีปัญญาไง ถ้ามีสติปัญญาสิ่งนี้มันทำให้เบาบางได้ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมจำแนกสัตว์ นี้กรรมจำแนกสัตว์ถ้ามันเป็นของคงที่ตายตัว มันต้องเป็นอย่างนั้นตลอดไป แล้วมันก็ต้องไปตลอดไปสิ

ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม บุพเพนิ-วาसानุสติญาณ คืออดีตชาติที่ระลึกได้ไม่มีต้นไม่มีปลาย คือยาวไกล ถ้าระลึกจะไปได้เรื่อยๆ จตุปปาตญาณ เห็นไหม สิ่งที่มีบาปมีกรรมอยู่นี้จะไปเกิดภพใดชาติใด มันเป็นของมันอย่างนั้นนะ

อาสวักขยญาณต่างหาก อาสวักขยญาณมันชำระล้าง เห็นไหม ถ้ามันชำระล้าง มันชำระล้าง ถ้าชำระล้างแล้ว แล้วที่ว่าบุพเพนิวาसानุสติญาณกับจตุปปาตญาณ ที่จิตเวียนว่ายตายเกิด ถ้ามันคงที่ตายตัว มันก็ต้องเป็นอย่างนี้ตลอดไป แล้วอาสวักขยญาณที่มันชำระล้างกิเลส มันชำระล้างมันก็สิ้นไป สิ้นเวรสิ้นกรรม สิ้นเวรสิ้นกรรมที่มีการเกิด การเกิดเป็นภพเป็นชาติมันต้องเสวยวิบากกรรมต่อไป แต่เวลามันสิ้นกิเลส มันไม่เกิดอีก

แต่ชาติปัจจุบัน ชาติที่เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน แล้วที่พอให้พระอานนทที่ไปตักน้ำ ที่น้ำขุ่น นั้นนะเศษกรรม เศษกรรม เวลาเศษกรรมมันยังมีเศษกรรมของมันอยู่อย่างนั้นไง นี่พูดถึงว่าเวรกรรมมันมีของมันอยู่อย่างนั้น คำว่า “มีอยู่อย่างนั้น” เพราะอะไร เพราะเราทำมา กรรมคือการกระทำ เราทำของเราเอง

ฉะนั้น พูดถึง “เวลาสามี สามีที่ว่าเขาอายุยังน้อย เขาเป็นคนดีอยู่ ทำไมเขามาประสบอุบัติเหตุ”

เวลาประสบอุบัติเหตุ ถึงเวลากรรมมันตัดตอน กรรมมันตัดรอน มันเป็นอย่างนั้นนะ แต่คนเราหมดอายุขัย มันจะนอนหลับไปเลย หมดอายุขัย แต่คนมันมาตัดรอน พอตัดรอนขึ้นมาแล้วมันก็เป็นสัมภเวสี ถ้าสัมภเวสีเพราะมันยังไม่ถึงเวลา มันต้องไปเสวยภพเสวยชาติไปรอเวลาเขาอีก แต่ถ้ามันไปเลย สัมภเวสีนี้ก็ เป็นภพชาติหนึ่ง ภพชาติหนึ่ง

จิตนี้ไม่มีวันวรรค จิตนี้มันจะแสดงตัวตลอดเวลา มันไม่มีวันวรรค แต่แสดงตัวในสถานะสิ่งใด

นี่พูดถึง ผลของวิญญูะ ผลของการเวียนว่ายตายเกิด ฉะนั้น ผลของการเวียนว่ายตายเกิด เวลาเราเกิดมา เกิดมาแล้วเรามีคู่ครอง เกิดมาเราเป็นครอบครัว มันเป็น เห็นใหม่ เวลาเขาบอกว่าคุณสร้างคู่สม เกิดมาแล้วมีแต่ความสุข ความอุดมสมบูรณ์ คู่สร้างคู่สมมาส่งเสริมกันนะ คู่เวรคู่กรรม ถ้าคู่เวรคู่กรรมนะ อีกฝ่ายหนึ่งก็คอยแต่หาเรื่อง อีกฝ่ายหนึ่งก็คอยแต่กีดพันทน คู่เวรคู่กรรม คู่สร้างคู่สม คู่ทุกข์คู่ยาก

เวลาเวรกรรมมันจะมีของมันอย่างนี้ คู่ทุกข์คู่ยาก คู่สร้างคู่สม คู่เวรคู่กรรม แต่ถ้าเราทำของเราเอง เราทำของเราเอง เรามาเจอแล้วแสดงว่ามันเป็นผลของเวรของกรรม ถ้าผลของเวรของกรรมนะ เวลาเขาประสบอุบัติเหตุไปแล้ว เขาตายไปแล้ว เขาตายไปแล้วเหลือเราแล้ว

ถ้าเหลือเราแล้ว เห็นใหม่ มันเศร้า มันหมอง มันสะท้อนใจ มันสะท้อนใจมันเป็นกรรมของเราแล้ว ของเขา เขาก็เสวยภพเสวยชาติของเขาไป ถ้าเขาเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เขาก็มองอยู่เหมือนกัน เขาก็รับรู้ได้ ถ้ารับรู้ได้เพราะกาลเวลามันแตกต่างกัน แต่ของเรา ของเรามันคิดระลึกอยู่ตลอดเวลา

คำถามถึงว่า “๑. ทำอย่างไรลูกถึงจะลืมเขาได้สักที”

ไม่ต้องลืม ไม่ต้องลืม ถ้าถามว่าทำอย่างไรเราจะลืมเขาสักที แสดงว่าที่เรามีชีวิตคู่กันมา มันไม่มีความสุขหรือ มันไม่ใช่เป็นความจริงหรือ

มันเป็นความจริงนะ มันเป็นความจริงภพชาติหนึ่ง เราไม่ต้องปฏิเสธสิ่งที่ว่าเราจะมีเขาฝังสถิตในกลางใจ ไม่ต้องไปลบมัน ไม่ต้องไปลบมันหรอก ลบไม่ได้ ยิ่งลบมันยังมีเพราะอะไร

เพราะสิ่งนี้มันเป็นการที่สร้างมาแล้ว ชีวิตคู่ที่มา เห็นใหม่ จะก็ปีก็แล้วแต่ เราอยู่กันมาก็ปีก็แล้วแต่ นั่นชีวิตคู่ที่เราสร้างมา จะลบมันได้อย่างไร ลบมันไม่ได้หรอก

แต่ถ้ามันจะเป็นจริง เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าอาสาชักชวนญาณ นี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราเป็นชาวพุทธ เราศึกษารวบรวมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การเวียนว่ายตายเกิด ผลของวิภวภูติ เห็นใหม่ เราคิดถึงผลของวิภวภูติ มันเป็นสัจจะ มันเป็นความจริง

แล้วโยมเป็นใครที่จะไปฝืนความจริงอันนั้น ความจริงมันมีอยู่ เห็นใหม่ วันนี้มี พุธนี้ก็มี มะรืนนี้มันมีของมันอยู่ใช่ไหม สิ่งของมันผ่านไปแล้วมันก็มีของมันอยู่ใช่ไหม ถ้าเราเป็นนักวิทยาศาสตร์ เราก็รู้โลกนี้มาจากไหน โลกนี้เกิดมาได้อย่างไร แล้วโลกนี้มันจะยุบตัวของมันไปเมื่อไหร่ วิทยาศาสตร์เขาพิสูจน์ได้ทั้งนั้น แล้วเราก็เข้าใจได้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันมีสิ่งใด เราเก็บไว้ในใจ แต่เวลาเราจะระลึกขึ้นมา เราก็ระลึกถึงแง่บวกไว้ แ่งที่ดี เห็นใหม่ แ่งที่ดีคือแง่ของธรรมชาติ **โลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจังสิ่งนั้นเป็นทุกข์** เราเกิดมาเป็นชีวิตคู่ ชีวิตคู่แล้วถึงเวลาแล้วเขาก็ต้องพลัดพรากจากไป เราก็คิดถึงที่ดีๆ ไว้ สิ่งที่ดีๆ ว่าสิ่งที่เรามีความสุข มีสิ่งดีๆ ไว้ แล้วสิ่งที่มีสติปัญญามันเท่าทัน มันก็จบใจ

มันก็จบ พอมันจบขึ้นมาแล้วมันกลับชัดเจนนะ **ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นธรรมโอสถ สามารถขจัดโลมหัวใจของเราได้ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้าแก้ความสงสัยของเราได้ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าทำให้เราไม่ทุกข์ไม่ยากได้**

สิ่งที่มันมีอยู่มันก็มีอยู่ ไม่ต้องลืม ไม่ต้องไปแก้งลืมเขาหรอก “ลืมไปเลย ไม่อยากจะทำ” ไม่อยากจำมันยิ่งจำ แต่ถ้าเราสิ่งที่มันเคยพบเคยเห็นกันมามันรู้มา เห็นใหม่ มันก็จะสะท้อนเข้ามาในธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“ทำอย่างไรถึงจะลืมเขาได้”

ไม่ต้อง มีสติปัญญา ความเป็นจริงคนเราเวียนว่ายตายเกิดมีการเกิดแล้วก็มี การตาย เขาก็ตายไปแล้ว แต่ก่อนที่เขาตายไป ชีวิตของเราก็ได้อยู่ด้วยกันมา อยู่ด้วยกันมาเวลามันเป็น

จริงอย่างนี้ เราถึงได้เห็นว่ **อ้อ! ชีวิตนี้มันสั้นนัก ชีวิตนี้มันอันตรายนัก ชีวิตนี้เราควรจะมีสิ่งใดเป็นที่พึ่งของเรา แล้วถ้าเราคิดอย่างนี้ได้มันก็ทำให้เราอยู่ได้**

นี่พูดถึงเขาถามว่า “ทำอย่างไรต้องลืมเขา”

ทำไมต้องไปลืม เพราะอะไร เพราะว่าบุพเพนิวาสานุ-สติญาณก็เกิดจากตรงนี้ ภพชาติแต่ละภพชาติขึ้นมา เวลาจิตมันละเอียดเข้าไป เพราะจิตมันประสพเอง จิตมันเป็นเอง แต่ละภพแต่ละชาติ เวลาสติญา สติญาคือความจำได้หมายรู้ แต่**อวิชชาปัจจุยา สงฺขารา สงฺขาราปัจจุยา วิญญาณั** อันนั้น สติญาอันละเอียดอันนั้นนะ เวลามันเกิด มันเกิดในปฏิจจสมุปบาท รฐิติจิต มันเกิดในจิตเดิมแท้

แต่เวลาเราเกิดมาแล้ว ความสติญาที่คิด คิดถึงเมื่อวาน คิดถึงวันนี้ คิดปัจจุบันนี้มันเป็นคิดเปลือกๆ ความคิดเปลือกๆ สติญามันมีสติญาณอก สติญาใน สติญาที่ละเอียด อันนั้นมันซับซ้อนที่ใจเลย เวรกรรมมันเกิดตรงนั้นไง มันซับซ้อนมาแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์ ทำคุณงามความดีขนาดไหน มันต่อเนื่องกันมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ถึงได้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไ้

ตรงนั้นนะ ดีหรือชั่วตรงนั้นเป็นข้อเท็จจริงหมดเลย ยิ่งกว่าวิทยาศาสตร์อีก พุทธศาสตร์ของจริง แล้วเราภพชาตินี้ ภพชาติเราปัจจุบันนี้เราเป็นอย่างนี้ แล้วเวลาเขาตายไปแล้วอยากจะลบเขาทิ้งเลย มันลบไม่ได้หรอก เพียงแต่เวลามันขึ้นมาแล้ว มันเกิดความโศกเศร้าเกิดอะไร เราก็มีธรรมะเข้ามาขโลม ธรรมะเข้ามาเพื่อความบรรเทาทุกข์ แล้วมันก็จะจริงของมันนี่ข้อที่ ๑.

“๒. ลูกทำอย่างไรบ้างคะที่จะส่งบุญให้เขามากๆ ในชาติหน้า เขาจะได้ไม่ต้องพบวิบากกรรมแบบนี้”

เขาทำของเขาแล้ว โยมทำก็เป็นของโยม โยมทำยิ่งมากเท่าไรเพื่ออุทิศให้เขา โยมก็ได้มากขึ้นไป โยมนั่งสมาธิภาวนา จิตสงบแล้วอุทิศ อุทิศให้เจ้ากรรมนายเวร สรรพสัตว์ทั้งหลาย สามีที่ตายไป มันภพชาตินี้ แล้วภพชาติต่อๆ ที่อดีตมา ใครทำให้ใคร ใครทำอย่างไรมา ตอนนี้มีสติปัญญาที่เขียนมาอย่างนี้ แต่พอมันพัฒนาขึ้น มีอะไรขึ้น เดี่ยวความคิดเรามันก็พัฒนาขึ้น มันเป็นของมันไปไ้

“ลูกจะทำอย่างไรบ้างคะ ที่จะส่งบุญให้เขา”

ทำบุญกุศลแล้วอุทิศ เพราะเราอุทิศส่วนกุศล อุทิศส่วนกุศลมันก็เหมือนสังคม สังคมมีจิตใจที่เป็นสาธารณะ จิตใจที่เห็นแก่ส่วนรวม เห็นใหม่ จิตใจที่เห็นส่วนรวมมันก็ร่มเย็นเป็นสุข เพราะคนคนนั้นเป็นคนดี ถ้าเราไม่เอาวัดเอาเปรียบใคร เราทำเพื่อประโยชน์ เพื่อชีวิตของเรา ใครๆ ก็เห็นว่า เออ! คนนี้เป็นคนดี คนดีใครๆ ก็พอใจ

นี่ก็เหมือนกัน เราใช้ชีวิตประจำวันของเรา เราทำคุณงามความดีของเรา มีลูก เลี้ยงลูกของเรา เราดูแลลูกของเรา แล้วทำอะไรดีถ้าระลึกถึงเขา อย่างที่ว่าข้อที่ ๑. เราก็อุทิศส่วนที่อยากให้เกิดถึง อยากให้ทำความดี พอคิดถึง เราทำคุณงามความดี เขาเห็น เขาก็พอใจทั้งนั้น

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าถ้าเราจะจะต้องทำอย่างนั้น ทำอย่างนั้นนะ แล้วชีวิตประจำวันละ เราต้องทำงานของเราละ เราต้องเลี้ยงลูกดูแลครอบครัวเราละ แต่ทำอะไรดีเราก็อุทิศได้ ไม่เจาะจงแต่ตรงนี้ สิ่งนี้มันเป็นอดีตไปแล้ว มันผ่านไปแล้ว มันผ่านไปแล้วเราต้องอยู่กับปัจจุบันนี้ เราต้องอยู่กับความเป็นจริงเดี๋ยวนี้ ถ้าความจริงเดี๋ยวนี้ เราทำอะไรดีอุทิศส่วนกุศลไป

อุทิศคือเจาะจง อุทิศคือนึกถึง ไม่ใช่อุทิศจะต้องไปค้นคว้าเอามาจากดาวอังคาร ไม่ใช่ อุทิศคือใจเราเนี่ย เจาะจง เราคิดถึงใคร เราระลึกถึงใคร อยู่กลางหัวอก แล้วเราระลึกถึงก็จบ

เพราะว่าถ้าอย่างนี้ไปแล้วมันก็จะไปทางโลก ทางโลกคือว่าจะต้องมีพิธีอย่างนั้น จะต้องเงินทั้งนั้นนะ ที่ไหน ที่ไหนก็แสวงหาเงิน แล้วเงินพุดถึงเขาเผากงเต๊ก เอาเงินปลอมๆ มาเผาให้กัน เวลาเอากระดาษมาเผา อุทิศให้ปู่ย่าตายาย กับเราทำคุณงามความดีคิดถึง อะไรมันดีด้วยกัน

ฉะนั้น มันไม่ต้องอาศัยเงิน อาศัยน้ำใจ อาศัยความซื่อสัตย์ ซื่อสัตย์ระลึกถึง เราดำรงชีวิตของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา นี่ธรรมะสอนอย่างนี้

“๓. ในชาติหน้าลูกจะได้เจอเขาอีกไหมคะ”

ลูกจะเจอเขา หรือเขาจะเจอลูก เราจะไปเจอเขา หรือเขาจะมาเจอเราละ เพราะอะไร

คู่วอคู่วออีกแหละ เวลาที่ได้สร้างเวรสร้างกรรมกันมา กรรมนี้มันมีอยู่ในพระไตรปิฎก เยอะ หลวงตาท่านเล่าให้ฟังประจำ ที่ว่าลูกมหาเศรษฐีเลย แล้วไปเห็นนายพรานมา หนีตาม นายพรานไป นายพรานเขาล่าสัตว์เอามาขาย ผ่านไปผ่านมา ตัวเองอยู่บนปราสาท เห็นบั้ง ติด พันเลยไง เขาว่าอดีตชาติเป็นสามีภรรยาด้วยกันอยู่ แล้วถึงเวลาแล้วคนหนึ่งทำคุณงามความดี อีก คนหนึ่งแบบว่าไม่พอใจ ชัดใจ เวลาเกิดก็เกิดต่างกันไปเลย แต่เขาก็ยังมาบั้งกัน เจอที่เดียว บั้งเลยนะ ซ็อกเลยนะ

เวลาที่ว่าภพชาติมันยังใกล้อยู่ แต่ แต่ถ้าไม่ได้คนนี่มันก็มีคนต่อๆ ไป มันมีคู่วอต่อๆ ไปไง คู่วอหมายความว่าแต่ละภพแต่ละชาติมันสับปนกันมาตลอด แต่มันก็มีใกล้มีไกล เวลา กรรมมันมีใกล้มีไกล มันมีความสัมพันธ์กับคนนี่มากกว่าคนนั้น คนนั้นมากกว่าคนนี่

ความสัมพันธ์ถ้าเจอเบอร์หนึ่งได้ก็เจอเบอร์หนึ่ง เจอเบอร์หนึ่งไม่ได้ก็เจอเบอร์สอง เบอร์ สองพลาดไปก็เจอเบอร์สาม เพราะต้นเหตุความทะยานอยากมันอยู่ในใจอยู่แล้ว แล้วถ้ามันเจอ เบอร์หนึ่ง บั้งเลย เบอร์สองพลาดไป ไปชาติต่อไป ถ้ามันเกิดมาไม่ร่วมกัน เกิดพลาดเคลื่อนกัน มันก็จะไปเจอเบอร์สอง เจอเบอร์สอง ถ้าเบอร์สองพลาดเคลื่อนไป ไปเจอเบอร์สาม มันก็ไม่ เหมือนเบอร์หนึ่ง กับเบอร์หนึ่งมันบั้ง โอ้โฮ! มันเต็มทีเลย

อันนี้พูดถึงวิภวณะ นี่ผลของวิภวณะนะ ผลของการสับสน สับปนกัน ผลของการ เวียนว่ายตายเกิด วิภวณ วิภวณนะวนไป แล้วจะมาพบกัน เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ของครูบาอาจารย์เรา ผลของวิภวณะ ชีวิตนี้เกิดมานี้เป็นผลของ วิภวณะ เหมือนสวะ สวะที่มันไปติดอย่างใด ผลของวิภวณะ ผลของวิภวณะมันเศษ เศษมัน หมุนเวียนไป แล้วมันมาติดตรงไหน มันมาข้องตรงไหน ก็เกิดภพนั้นชาตินั้น ภพนั้น ชาตินั้นเวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านสิ้นกิเลส ท่านเห็นแล้ว โอ้โฮ! มันสลดสังเวชใจ

ถ้ามันสลดสังเวชอย่างนี้บั้ง เราทำของเรา ตอนนี้อยู่ด้วยความผูกพัน ผูกพันกับอดีตสามี มาก ถ้าเกิดไปบั้งเบอร์หนึ่งเข้า เบอร์สองไม่เอา จะเอาเบอร์หนึ่งแล้ว เวลาคิด ปัจจุบันคิดได้ อย่างนี้ แต่สภาวะแวดล้อม ผลของกรรม ผลของการที่ไปพบเห็น โอ้โฮ! มันมีตัวแปรเยอะแยะ ถ้ามันมีตัวแปรคือเรื่องของกรรมทั้งนั้น

ฉะนั้นว่า “ชาติหน้าลูกจะได้พบเจอเขาอีกหรือไม่”

เวลาเขาพูด เขาพูดถึงชาติหน้าไง แต่เวลาจะบอกว่ามันมาจากอดีตชาติ ไม่บอกว่าอดีตชาติเราได้สร้างอะไรกันมา เราถึงได้มาเจอกันอย่างนี้ แล้วเพราะอดีตชาติทำอะไรกันมา มันถึงได้มาพบมาเป็นอย่างนี้ๆ มาเป็นอย่างนี้เพราะอะไร

เพราะเราประมาท เราเดินเล่นในชีวิตของเรา มันถึงมาเจออย่างนี้ แล้วเจออย่างนี้ เวลาสิ่งที่ในอดีตมาทำให้เจออย่างนี้ เพราะตอนนี้มันทุกข์แล้ว มันพลัดพรากกันแล้ว มันก็ว่าอยากจะไปเจอข้างหน้าอีก ข้างหน้าจะมีความสุขอย่างนี้ ข้างหน้าอาจจะไปเจอเบอร์หนึ่งดีกว่านี้อีก

เวลาเจอ เพราะเราเอง เราคัดเลือกไม่ได้ เราจะสมความปรารถนาเรา **ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้แต่กายของเรายังไม่ใช่เราเลย** ความคิดของเรา ถ้ามันคิดดีก็ดี ความคิดเดียวมันก็เปลี่ยนแปลง แม้แต่ความคิดในหัวเรายังเปลี่ยนแปลงเลย แล้วตอนนี้มันคิดได้อย่างนี้มันก็ฝังใจ แต่ถ้าต่อไปข้างหน้าละ

ฉะนั้น บอก “ในชาติหน้าลูกจะเจอเขาอีกหรือไม่”

ถ้าในชาติหน้า ในภพในชาติที่ไหนมีการเกิด ที่นั่นมีการทุกข์ แต่ปัจจุบันนี้เรามีความทุกข์อย่างนี้ เราก็ติดพันของเราอย่างนี้ คำว่า “ชาติหน้าเกิดมาแล้ว” ภาษาเรา นาย ก. ตายไปไปเกิดเป็น นาย ข. แล้ว นาย ก. มีความคิดอย่างนี้ นาย ก. มีความคิดอย่างนี้ พอนาย ก. ตายไป จิตนี้ออกจากร่างไป จิตนี้ไปเกิดเป็น นาย ข. แล้วความคิดของนาย ก. เราระลึกถึงได้ใหม่ มันก็เป็นนาย ข. นาย ข. ก็เพิ่งเกิดมา เพิ่งเกิดมาสดๆ ร้อนๆ ไร่เดียวสา ไสสะอาดบริสุทธิ์ มีความคิดของนาย ข.

แต่เวรกรรมที่มันสร้างมา นี่พันธุกรรมของจิต พันธุกรรมที่มันสร้างมา แต่ไปเกิดเป็นนาย ข. แล้ว นาย ก. ไม่เกี่ยวกับ นาย ก. ภพชาตินี้จบไปแล้ว ไม่เกี่ยว นาย ข. เกิดมาอิสระ ไม่เกี่ยวกับใครทั้งสิ้น แต่เวรกรรมที่นาย ก. สร้างไว้ เพราะจิตนาย ก. สร้างไว้ จิตนาย ก. ตายไป จิตนาย ก. ไปเกิดเป็นนาย ข. นาย ข. ไสสะอาด ชื่อใส สะอาดบริสุทธิ์ ไร่เดียวสา แต่มันมีจิตนิสัยคือชอบ ชอบอย่างนี้ มีการกระทำอย่างนี้ เวลาอย่างนี้มันไปพบสิ่งใด เห็นไหม นี่ผลของวิญญูะ

แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ท่านรู้ท่านเห็นของท่าน ท่านโอ้! โอ้! ร้องโอ้โฮ! เลยนะ ของเก่า เกิดตาย เกิดตายของเก่าๆ เกิดภพชาติอยู่อย่างนี้ของเก่าๆ แล้วก็ทนทุกข์ ทนลำบาก ทนทุกข์ทนยากอยู่อย่างนี้ เวลาเกิดมาเกิดเป็นนาย ข. ไร่เดียวสา ไร่ซื่อ สะอาดบริสุทธิ์ ทุกข์ทั้งนั้น ทุกข์ทั้งนั้น นี่พูดถึงภพชาติหน้าใจ

ฉะนั้น ปัจจุบันนี้ธรรมโอสถรักษาใจของตน ไม่ต้องคิดถึงชาติหน้าหรือ คิดถึงชาติปัจจุบันนี้ทำคุณงามความดีไว้ คุณงามความดีนั้นเป็นตัวกำหนด การกระทำของเราเป็นตัวกำหนด มันกำหนดไปเลย ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ไม่มีสิ่งใดไปบังคับ มันเป็นความจริงของมันอยู่อย่างนั้น ใครสร้างคุณงามความดีมาขนาดไหน เขาจะได้คุณงามความดีอย่างนั้นต่อไปในอนาคต อนาคตถ้าเขาทำสิ่งใดมันจะประสบความสำเร็จ มันทำสิ่งใดดีของเขา มันจะเป็นอย่างนั้น

ฉะนั้น **ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว** เราฝันทำความดีของเรา ไม่ต้องไปคิดถึงชาติหน้า ชาติไหน แล้วต้องตั้งเข็มทิศ ต้องชี้ตรงไปอย่างนั้น ในปัจจุบันนี้เราดำรงชีวิตเราให้มันคงดำรงชีวิตด้วยสติปัญญา อย่าให้อนาคตมาไปเอาทุกข์ในอนาคตมาเผาใจใจ เอบปัจจุบันนี้ตั้งใจปัจจุบันนี้

ฉะนั้น “ในชาติหน้าลูกจะได้เจอเขาอีกหรือไม่คะ”

อันนี้มันก็ไม่มีใครพยากรณ์ได้ เพราะทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ผลของการกระทำของเรานั้นแหละ จะเจอหรือไม่เจอ ผลของการกระทำของเรานั้นแหละ เพราะว่าไม่มีใครเหนือกรรม ไม่มีใครบังคับบัญชาสิ่งใดให้จงใจ ให้พร้อมกับที่เราต้องการ แต่การกระทำของเรา ดีหรือชั่วนั้นเป็นตัวกำหนดให้เราได้พบหรือไม่ได้พบ

“๕. มีอะไรบ้างที่ลูกทำให้เขาได้ เพื่อให้เขาอยู่ในภพภูมิที่ดี พบเจอธรรมะและเจอพระอรหันต์”

จะทำสิ่งใดให้เขาได้ เราก็รักษาใจของเรา รักษาใจของเรา ดุสิต เวลาคนที่อุทิศส่วนกุศล ทำคุณงามความดี ถ้าเขาภาวนา จิตใจเขาสงบระงับออกมา อุทิศส่วนกุศลเขาก็จะได้ผลเต็มที่ ใจของเรา เห็นไหม ลุ่มๆ ดอนๆ ทำสิ่งใดมันก็ลุ่มๆ ดอนๆ มันก็ได้แค่นั้นเอง

กรณีอย่างนี้ ในพระไตรปิฎก เห็นไหม ในพระไตรปิฎกมันเหมือนกับใบไม้ในกำมือ คำว่า “ใบไม้ในกำมือ” ต้องเป็นแบบนี้ ต้องเป็นแบบนี้ เพราะนักวิชาการเขาศึกษามาแล้ว ถ้ามันพ้นจากใบไม้ในกำมือนี้ก็จะมีอยู่จริงใจ

แต่เวลาข้อเท็จจริงของครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติ เราจะระลึกถึงหลวงปู่จวนประจำ ท่านบอกท่านอยู่ที่ภูเกล้าๆ ท่านไปภาวนาที่นั่น กลิ่นคื่นมานะ กลิ่นมันเหม็นมากก่อนไ้ที่สุดแล้วก็เจอเปรต ๒ คนพี่น้อง อยู่ตรงนั้นนะ แล้วมาขอส่วนบุญๆ หลวงปู่จวนก็ถาม ถามว่า “ทำไมเป็นอย่างนี้” เขาบอกสาวไหม สาวไหม ต้มไหมนั้นแหละ แต่สุดท้ายแล้วก็มาเกิดเป็น อย่างนี้ มาขอให้หลวงปู่จวนอุทิศส่วนกุศล

ท่านอุทิศส่วนกุศล เพราะจิตใจของท่าน ท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านอุทิศส่วนกุศลของ ท่านให้ ท่านแผ่เมตตาให้ รุ่งขึ้นคืนต่อไป อู๋ย! มันมีกลิ่นหอมมากก่อนเลย แล้วมีนางฟ้าลอยมา ๒ องค์ มากราบหลวงปู่จวน เมื่อคืนมันเป็นเปรตไซ้ใหม่ มันก็รู้ว่ามันเป็นเปรต เหม็นมาก แล้วนี้ นางฟ้ามานี้ ใครนี่ ถามว่าใคร อ้าว! ก็เมื่อวานไ้ เมื่อวานที่มาแล้วอุทิศส่วนกุศลไ้ พออุทิศส่วน กุศลมันพ้นจากภพของเปรต ไปเกิดเป็นนางฟ้ามานี้ หอมกรุ่นมานี้ จะมาขอบบุญขอบคุณหลวง ปู่จวน

นี่ประสบการณ์ตรงไปไม้ในป่า ฉะนั้น ในทางวิชาการเขาบอกว่าเป็นสัญจัญญูตเปรต ถึงจะ ได้รับส่วนกุศล คนอื่นรับส่วนกุศลไม่ได้

รับส่วนกุศลได้หรือไม่ได้ อันนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่เรื่องหนึ่งเรามีจิตใจที่ตั้งใจ เราอุทิศ ให้ เราเพื่อผลคุณงามความดี เราทำของเรา เรามีความระลึกถึงใคร เราแผ่เมตตาของเราไป มัน เป็นคุณงามความดีทั้งนั้นนะ จะได้หรือไม่ได้ ใจเราประเสริฐ เพราะใจเราเป็นใจที่ประเสริฐ ใจ ของเราคิดถึงคนอื่นก่อน ใจของเราเสียสละเพื่อมวลชน ใจของเราทำคุณงามความดี มันไม่ตี หรือ ดี

แต่บอกว่า “อู๋ย! มันไม่ได้ มันไม่ได้” ไม่ได้ก็ส่วนไม่ได้ แต่ฉันทำความดีนะทำไม ฉันจะ ทำคุณงามความดีของฉัน ได้หรือไม่ได้ก็เรื่องความคิดของคน แต่เราทำคุณงามความดีมันผิด ตรงไหน เราก็ทำความดีของเราไป เราทำเพื่อประโยชน์กับเราไป เห็นไหม

ฉะนั้น บอกว่า “มีอะไรบ้างที่หนูจะทำให้เขาได้ ให้เขาได้ภพภูมิที่ดี”

เราทำจิตใจเราให้ผ่องแผ้ว ทำจิตใจเราให้ปลอดโปร่ง แล้วอุทิศส่วนกุศลของเรา ถ้าเราทำบุญกุศลนะ ทำใจให้ผ่องแผ้ว ทำใจให้ปลอดโปร่ง ทำคุณงามความดีของเรา แล้วระลึกถึงระลึกถึงสิ่งที่ตั้งามทั้งหมด แล้วเขาจะได้คุณงามความดีขนาดไหน เป็นข้อเท็จจริง เราทำของเรา เพราะเรารำพึงรำพันถึงเขา เราพิริพีริถึงเขา เรารำพึงถึงเขา ถ้าเราทำคุณงามความดีไปเรื่อยๆ มันจะอิมเต็มใจของเรา สุดท้ายแล้วนะ เขาก็ได้ความสุขความสงบระงับ เราก็ได้ความสุขความสงบระงับของเรา เพื่อคุณงามความดีของเรา จบ

ถาม : ครอบงวมถามหลวงพ่อกุ โยมชอบภาวนาพุทโธขณะนั่งรถ (ไม่ได้ขับเอง) ถ้ามีอุบัติเหตุเสียชีวิตกับพุทโธหรือรู้ แต่ไม่รู้ว่าจะรู้อะไร เสียงข้างนอกดับหมด แล้วจะทำอย่างไร เคยฟัง “ธรรมะระทดกว่า” ของหลวงพ่อกุ ต้องรู้ตลอดเวลาเมื่อรถพลิกไปมา

ตอบ : อันนี้เวลาเขาคำถาม คำถามมันหลายประเด็นนะ เอาประเด็นหนึ่งก่อน ประเด็นที่ว่า “ถ้าพุทโธ ภาวนาพุทโธขณะนั่งรถไปได้หรือไม่”

ไข่กรณีหนึ่ง กรณีที่ว่าเวลาภาวนา เพราะหลวงปู่ฝั้นท่านสอนเอง เวลาท่านมากรุงเทพฯ แล้วพวกกรุงเทพฯ นั่งรถเมล์ ท่านบอกว่านั่งรถเมล์หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ วันหนึ่งๆ อย่าหายใจทิ้งเปล่าๆ การหายใจของมนุษย์คือการหายใจเพื่อดำรงชีวิต หายใจเพื่อออกซิเจน แต่นี่มันเป็นเรื่องของวิญญูที่เราก่อเกิดเป็นมนุษย์

แต่ถ้าเราหายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ เราจะได้ประโยชน์ในคำบริกรรมด้วย ไม่ใช่หายใจทิ้งเปล่าๆ คือหายใจแบบโลก หายใจแบบการดำรงชีพ การดำรงชีวิตแต่ถ้าหายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ มันก็เป็นอานาปานสติ อันนี้เป็นประโยชน์ แต่เวลาคนขับรถ จิตของคนมันแตกต่างกันไป พอขับรถพุทโธๆ เพราะมีคนเคยขับรถแล้วมันวูบ เขาตกใจ อันนี้ถึงบอกว่าเราก็ต้องมีสติปัญญาไ้

นี่เขาบอกว่า “ถ้าอุบัติเหตุเสียชีวิตกับพุทโธ หรือรู้ แต่ไม่รู้ว่าจะรู้อะไร หรือเขารู้อยู่”

ไข่นี้มันก็ตกภวังค์ไปแล้ว มันตกภวังค์ไปแล้วมันก็เป็นไปตามนั้น พูดถึงว่าเวลาคนที่เสียชีวิตกับพุทโธไ้ เวลาพุทโธมันรู้แต่ว่าไม่รู้จะอะไร เสียงข้างนอกดับหมด ถ้าเสียงข้างนอกดับ

หมด มันดับหมด มันดับหมดอย่างไร มันดับหมดมันก็มีดับหมด ดับหมดแบบมีสติสัมปชัญญะ ถ้าดับหมดมีสติสัมปชัญญะ ไม่มีสิ่งผิดใดเลย คำว่า “ดับหมด” มันเป็นภวังค์ มันเป็นเรื่องหนึ่งเลย

“แล้วจะทำอย่างไร เคยฟัง “ธรรมะรถคว่ำ” ของหลวงปู่ ต้องรู้ตลอดเวลา”

ไฉนนี้ไฉนต้องรู้ตลอดเวลา แบบว่าถ้าคนภาวนาเป็นแล้ว มันมีอะไรจะเกิดขึ้น ตัวรู้มันชัดเจนของมัน ถ้าตัวรู้ชัดเจน เพราะจิตมันชัดเจนอยู่แล้ว คำว่า “ตัวรู้ชัดเจน” คือมันไม่หวั่นไหว ไม่หวั่นไหว ไม่ตกใจ ไม่มีการผวาจากอาการที่กระทบนั้น มันชัดเจนตลอดไป

ถ้าคนเป็น คนที่ภาวนาจิตระดับนี้แล้ว อะไรจะเกิดขึ้นจบหมด ไม่มีปัญหาอะไร ไม่มีปัญหาอะไรกับหัวใจให้มันสูงให้มันต่ำ เพราะว่าเขาอยู่กับปัจจุบันนั้นตลอด แต่ถ้าคนที่ไม่มีความรู้ขนาดนี้ เห็นไหม มันรู้อยู่ พออะไรตุ้ม มันส่งออก มันตกใจ มันอะไรร้อยแปด ไฉนมันอยู่ที่ วุฒิภาวะ

ฉะนั้น เวลาฟังเทศน์หลวงปู่ ก็หลวงปู่พูด หลวงปู่นี้พูดมาก พูดร้อยพันพันคม พูดหลายเรื่อง เลยให้คนฟังงงไปด้วย ไม่รู้จะฟังข้อไหน แล้วมันอันไหนที่เราชอบ ไม่ชอบ

ฉะนั้น ถ้าฟังแล้วสงสัย วางไว้ก่อน พิจารณาของเราไป ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังอย่างไร นั่นอีกเรื่องหนึ่งนะ เขาบอกว่า รมภวนถามหลวงปู่ หลวงปู่ตอบเท่านั้น

ถาม : เรื่อง “การถือศีล ๕ ศีล ๘ ของฆราวาส”

กราบเท้าหลวงปู่ครับ ผมขอความเมตตาถามหลวงปู่เรื่องการถือศีล ๕ ศีล ๘ ของฆราวาสครับ

๑. การถือศีล ๕ หรือถือศีล ๘ เมื่อเราตื่นขึ้นมาแล้วต้องสวดมนต์และอาราธนาศีลก่อนหรือไม่ครับ ถ้าไม่ต้องอาราธนาศีลก่อน เราก็รักษาศีล รักษาใจของเราไป ทำหน้าที่การงานของเราไป แต่รักษาใจไม่ให้ผิดศีล อย่างนี้ถูกต้องไหมครับ

๒. ถ้าเราคิดว่าเราหลุดจากศีล ๕ เช่น อาจจะไปพูดโกหก หรือรู้ตัวก็กลับมารักษาศีล รักษาใจต่อไป อย่างนี้ถูกต้องไหมครับ

๓. เคยได้ฟังมาก่อนนอนให้สวดมนต์ไหว้พระ และอาราธนาศีล แล้วค่อยนอนหลับไป อาจจะมีสมาธิก่อนนอน แล้วก่อนจะหลับให้ระลึกถึงพุทโธ ก็เหมือนเป็นการถือศีล รักษาศีล ช่วงเวลาที่หลับไปด้วย เข้าใจถูกผิดอย่างไร ขอความเมตตาหลวงพ่อก่อน เพื่อความเข้าใจในการ รักษาศีลครับ

ตอบ : การรักษาศีลนะ การรักษาศีลโดยประเพณีวัฒนธรรม เห็นใหม่ ประเพณีของชาว พุทธเราเขามีอาราธนาศีล ต้องถือศีล ก็เลยอาราธนาเป็นเครื่องแบบว่า เป็นเครื่องความ มั่นใจว่าเราได้อาราธนาศีล เราได้รับศีลจากพระ

แต่ในสมัยพุทธกาล เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไป ๒,๕๖๐ ปี แล้วใช้ใหม่ ๒,๕๐๐ กว่าปี พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ววางธรรม วินัย ศีล สมาธิ ปัญญา ต้องมีการอาราธนาศีล ต้องมีศีลต่างๆ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้าก็ยังบอกศีล เห็นใหม่ บอกว่าอาราธนาศีล วิริตศีล อธิศีล ศีลมันเกิดได้โดยธรรมชาติ

ก่อนหน้านั้น ก่อนหน้านั้นฤๅษีชีไพรว่าถือศีล ๘ ศีล ๘ ใครให้ศีลเขา ใครให้ศีลฤๅษีชีไพร ใครให้ศีลองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครให้ศีลปัญญาวัคคีย์ ปัญญาวัคคีย์อาราธนาศีลจาก ใคร ศีลมันคือการประพฤติปฏิบัติ มันเป็นศีลไง

แต่พอเรามาเป็นชาวพุทธ เราเป็นศาสนพิธี เวลาพิธีกรรมก็ต้องว่า ต้องอาราธนาศีล ต้องขอศีลถึงจะมีศีล

เวลาหลวงปู่ฝั้นท่านบอก **ศีล ๕ ศีล ๕ คือศีลระหนึ่ง แขนสอง เท้าสอง คือศีล ๕ ศีล ๕ คือตัวมนุษย์เรามีศีลไง** ถ้าเราวิริต อาราธนาศีล วิริตศีล อธิศีล ศีลมันเกิดมาอย่างนี้ไง ฉะนั้น พระกรรมฐานเรา กรรมฐานเรา เห็นใหม่ ถึงบอกว่า ใครมาให้วิริตเอา วิริตศีลเลย คือ เจตนาตั้ง เจตนาตั้งว่าเราจะถือศีล ๕ ถือศีล ๘ แล้วเวลาถ้ามันผิดก็วิริตขึ้นมาใหม่ วิริตขึ้นมา ใหม่

เราไปขอจากพระ เวลาอาราธนาศีล อาราธนาศีลขอจากพระ เอ็งว่าพระมีศีลให้เอ็งใหม่ เอ็งว่าพระมีศีลให้หรือเปล่า เขาให้อย่างไร แล้วรับมาอย่างไร พระเอาศีลให้ วางไว้ตรงไหนให้ เรา แล้วเรารับมาตรงไหนของพระมาไว้ที่เรา เราก็อาราธนาของเราไป

ทีนี้พูดถึงว่าศีล พระกรรมฐานเขาจะให้วิริตเอา ตั้งใจ วิริตคือตั้งใจว่าจะถืออย่างไร แล้วถ้ามันผิดเราค่อยแก้ของเรา

ฉะนั้น มาถึงที่คำถาม “๑. การถือศีล ๕ หรือศีล ๘ เราตื่นขึ้นมาแล้วเราสวดมนต์ และอาราธนาศีลก่อนหรือครับ ถ้าไม่ต้องอาราธนาศีลก่อน เราก็รักษาใจของเราไป ทำหน้าที่การงานของเราไป แต่รักษาไม่ให้ผิดศีล อย่างนี้ถูกไหมครับ”

ถูก คำว่า “ถูก” นะ เราตื่นมาเราสวดมนต์ สวดมนต์เราก็สวดมนต์ ถือศีลเราก็ถือศีลของเรา ศีลวิริตอย่างนี้เลย ศีล ๕ ก็ได้ ศีล ๘ ก็ได้ เขาว่าถือชั่วคราว ถือหนึ่งเดือน ถืออย่างไรที่เขาถือของเขา

แต่ถ้าพระเรามันต้องถือตลอดเวลา ไม่มีเวลา แล้วเวลาศีล มันศีลข้างนอก ศีลข้างในใจ ถ้าศีลข้างในอย่างว่านี่เวลาสังโยชน์ขาดไป ๓ ตัว กามราคะอ่อนไป แล้วถึงเวลากามราคะขาดไป ถึงเวลาอวิชชาดับไป นั่นนะ เห็นไหม นั่นอธิศีลเลย มันเป็นในตัวของมันเองตลอดเวลา มันไม่มีอะไรสิ่งใดที่จะเข้าไปถึงตรงนั้นได้เลย ฉะนั้น อันนั้นนะศีลที่แท้จริง

แต่ของเรานี้ยังอาราธนาอยู่ มันเป็นศาสนพิธีไง ถ้าไม่มีพิธี พวกชาวพุทธก็ไม่ว่าจะทำอย่างไร ต้องมีพิธีกรรมขึ้นมา พิธีกรรม เราทำตามพิธีนั้น แล้วแต่ละภูมิภาคก็มาได้แย้งกันว่าของใครถูก ของใครผิด แล้วอะไรถูก อะไรผิดละ แต่เวลาภาวนามันแตกต่างกันไป

ฉะนั้น บอกว่า “เราสวดมนต์ของเรา แล้วเราวิริตเอาเอง แล้วเรารักษาของเราไป อย่างนี้ถูกไหม” ถูก

“๒. ถ้าหากคิดว่าหลุดจากศีล ๕ อาจะพูดโกหก หรือรู้ตัวว่าเรากลับมารักษาศีล รักษาใจต่อไปอย่างนี้ถูกไหม”

ใช่ ถ้าเรารู้ว่าโกหก เออ! กูผิดศีลแล้วละ โกหกด้วยความไม่ตั้งใจ โกหกด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการ เพราะเราได้ข้อมูลที่ผิดมา แล้วเราพูดต่อ มันก็เป็นการผิด อันนี้เราไม่มีเจตนาจะโกหก แต่เราได้รับรู้เรื่องนี้มาอย่างนี้ แล้วเราก็พูดต่อไป แต่เรื่องนี้ไม่จริง ถ้าบอกว่าโกหกไหม ใช่ โกหก แต่โกหกที่ว่าเจตนาเราไม่มีทำผิด แต่มันก็เศร้าหมอง

แต่ถ้าเราตั้งใจโกหกเลย ตั้งใจโกหกกว่าเราจะไปเที่ยว เราจะออกอุบายว่าเราจะไปเที่ยว เราพลิกเพลงของเรา อันนี้ตั้งใจโกหกเลย แล้วเราไปทำทุกจริตทำร้อยแปด อันนี้เวลาตั้งใจทำก็ ทำ พอมันรู้ตัวผิดใหม่ ผิด วิถีเอาวันหลังไม่ทำอีกแล้ว

แล้วเราตั้งใจ แล้ววันหลังก็ทำอีก เพราะอะไร เพราะยังมีกิเลสอยู่ เพราะศีลมันจะเป็นอยู่อย่างนี้

นี่พูดถึงการเราวิบัติ แล้วถ้ามันเป็นจริง เป็นจริงนะ เวลาเราพิจารณาของเราไป เวลา สิ้นชีพตปราสาท พระโสดาบัน พระโสดาบัน ใ้โฮ! กว่าจะได้เป็นโสดาบันมาเกือบตาย แล้วอยากได้สภิกาคามี อยากได้อณาคามีอีกแล้ว อู้ฮู! ศีลถูกต้องแจ้วเลย เพราะถูกอยากไปอีก

พระโสดาบัน ศีลไม่สิ้นชีพตปราสาท พระโสดาบันเพราะอะไร เพราะกว่ามันจะได้มานะ ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญา คือมรรค แล้วถ้ามรรคมันจะสมบูรณ์ มันจะรวมตัว เราต้องใช้ความพยายาม เราต้องใช้ความสามารถของเรานะ เราต้องทะนุถนอมของเรา แล้วเราพยายามรักษาปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญาให้มันสมดุลง สมดุลมันจะมรรคสามัคคี เวลามันสมบูรณ์พหุกันไปแล้ว แล้วเราอยากได้สภิกาคามี เราจะต้องทำให้มันละเอียดกว่านี้ ทำให้มันดีกว่านี้ เราจะกล้าทำให้มันผิดใหม่

เพราะเราเคยเห็นโทษของมันมา เราเคยพิจารณาเรามา เราเคยต่อสู้กับมันมา แล้วเราจะทำให้ดีขึ้นไป มันต้องใช้ความละเอียดสุขุมมากกว่านี้ เราจะรักษาของเราดั่งชีวิตเลยละ คนที่เป็นโสดาบันถึงไม่สิ้นชีพตปราสาท ไม่ลูบคลำไ้ เพราะเขาตั้งใจ เขาอยากได้คุณงามความดี เขาอยากได้ของจริง เขาจะทะนุถนอม ชีวิตยังสละได้เลย คนที่เขาเป็นจริง เป็นจริงนะ ถ้าผิดศีล ขอดตาย ตายไปเลย

นี่ไม่สิ้นชีพตปราสาท แต่ใ้คนถามยังงงๆ อยู่เลย ถ้าพูดอย่างนี้ อู้ฮู! ต้องขนาดนั้นเชียว หรือ อย่างนี้ไม่เอาดีกว่า ใ้ที่นี่พูดเปรียบเทียบ ไม่ได้ว่าอะไรหรอก พูดเปรียบเทียบว่าคนที่เขามีศีลมีสัตย์ในใจจริงๆ เขาเป็นอย่างนี้ แต่ของเรายังไม่ถึงขนาดนั้น แค่อารามเอา แค่ออกก็พอ แล้วรักษาจิตของเราไป

ไฉนนี้ศีลมันหยาบ มันละเอียดใจ มันชัดเจนนั่นไป เป็นขั้นๆ ขึ้นไป แล้วมันชัดเจนน อธิศีล มันเป็นในใจเลย ก็เรามีความปรารถนา เรามีความปรารถนาที่อยากได้มรรคผลที่ละเอียดกว่านี้ แล้วเรามีแรงปรารถนาขึ้นไปถึงมหาสติ มหาปัญญา ไฉโฮ! มันยิ่งละเอียดกว่านี้

ยิ่งไปถึงข้างบนแล้วไฉโฮ! แล้วพระครูบาอาจารย์ระดับนี้นะ ไม่มีเกร็ง อยู่ปกติ พระธรรมดา ดูข้างนอกเหมือนปกติ แต่ในใจท่าน ในใจท่าน ในใจท่าน ท่านรักษาเต็มที่ แต่ความเป็นอยู่ก็ปกติ พระธรรมดานี้ แต่ในใจไม่ธรรมดา ถ้าครูบาอาจารย์ของเราท่านเป็นอย่างนั้น

ฉะนั้น ที่ว่า “ถ้ามันผิดศีลแล้วมันโกหกอย่างนี้”

เราก็วิวัติขึ้นใหม่ เราก็ทำของเราใหม่ นี่ข้อที่ ๒.

“๓. เคยได้ฟังมาก่อนนอนให้สวดมนต์ไหว้พระ และอาราธนาศีลแล้วค่อยนอนหลับไป อาจจะมีนั่งสมาธิก่อนนอนแล้ว หรือก่อนจะหลับให้ระลึกถึงพุทโธ จะเหมือนเป็นการถือศีลรักษา ศีลในช่วงที่หลับด้วย”

เวลาหลับไปแล้วนะ คนหลับ คนหลับถ้าละเมอเพื่อพักก็อย่างหนึ่ง หลับไปแล้วฝัน ออกไปเที่ยวข้างนอกก็อย่างหนึ่ง คนหลับสนิท หลับไปก็อย่างหนึ่ง ฉะนั้น คนหลับก็คือหลับ เราทำคุณงามความดีที่สุด ถึงเวลาหลับแล้วก็หลับไป เว้นไว้แต่คนหลับแล้วฝันร้าย คนหลับแล้ว หลับไม่ลึก คนหลับแล้วมันมีความทุกข์กังวล เราก็พุทโธจนหลับไป

จิตจรตนิสัยของคนไม่เหมือนกันนะ เภรกรรมของคนก็แตกต่างกันไป เราก็พยายาม รักษาของเราให้ดีงาม แต่จะบอกว่า “เราอาราธนาศีลแล้ว ขณะที่เราหลับอยู่เราก็เท่ากับถือศีล ด้วยอะไรนี้” อืม! ไฉนมันก็พูดกันไป คนหลับก็มีศีลด้วยเนาะ คนหลับศีลสมบูรณ์เลยแหละ

เวลาเราไปศึกษาธรรมะ ศึกษาครูบาอาจารย์ต่างๆ ใ้เวลามันพูดกันเลยไป เวลาเรามี สิ่งใด เวลาเราดูแลพระเรา พระบอกว่าจะทำอย่างนั้น ทำอย่างนั้น จะให้เราทำให้ เราบอกทำ ไม่ได้ บางอย่างแบบว่าถ้าทำก็เหมือนกับกล่าวดูพุทธพจน์ คือพระพุทเจ้าไม่ได้บัญญัติ เราไป ทำมันก็เกินพระพุทเจ้าไป ไฉที่พระพุทเจ้าบอกไว้แล้ว ก็ทำตามพระพุทเจ้าก็สุดยอดแล้ว ไม่ ต่ำเกินไป ไม่มากเกินไป ทำอย่างที่ยังคงสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน

คนนอนหลับแล้วมันรักษาศีลไม่ได้หรอก ถ้ารักษาศีลได้ ต้องฝันเรื่องอยู่ในศีลในธรรมนะ อย่าฝันข้างนอกเลย อันนี้เวลาฝันแล้วมันไปหมดเลย ทั้งจี๋ทั้งปลิ้นร้อยแปด ผิดศีลนะมึง ไปจี๋ไปปลิ้นเขา มันฝันนะมันจะไปคุมได้อย่างไร ทีนี้แห่ม! ฝันก็ยังมีศีล หลับก็ยังมีศีลอยู่นะ มันเกินเลยไปละ ถ้ามันพูดอยู่ในความเป็นจริง อย่างนี้มันจะสมควรไง ถ้าเป็นจริงอยู่ในความเป็นจริงนั้น นี่พูดถึงการถือศีล ๕ ศีล ๘ นะ

การถือศีลใหม่ๆ ก็อย่างนี้ หันรีหันขวางทั้งนั้นนะ เพราะเราก็เคยหันรีหันขวางมาก่อน บวชใหม่ๆ หันรีหันขวางเลยนะ ทำอะไรไม่ถูก เรียนมาเต็มที่เลย พยายามรักษาเลย ประวัติดวงปุ้มอ่านก่อนบวชด้วย จะทำให้ได้ให้ตามนั้นเลย แล้วก็หันรีหันขวาง ผิดๆ ถูกๆ ไปเรื่อย เพราะอะไร เพราะมันวิตกกังวล วิตกกังวลว่าคิดอย่างนี้ คิดอย่างนั้น พอคิดน่าจะเป็นอย่างนี้ พຽ່ນนี้คิดได้ใหม่อีกแล้ว โอ้ย! ทำไมเป็นอย่างนั้น วันต่อไปคิดได้ละเอียดกว่า แล้วมึงจะเอาอันไหนวะ งงตายท่าเลย

แต่ถ้ามันทำไป ทำไป จนเดี๋ยวนี้มันเข้าใจหมด หยาบ ละเอียด วุฒิภาวะของคนมันต้องพัฒนามาอย่างนี้ มันจะพัฒนาขึ้นไป แล้วคัดเลือกของคนขึ้นไป เราคัดเลือกเพื่อประโยชน์กับเรานะ มันเป็นประโยชน์ไง

ไม่ต้องบอก “ไอ้โฮ! ฉันเป็นคนที่ไม่เข้าใจเลย ฉันเริ่มต้นใหม่ เลิกดีกว่า”

คิดอย่างนั้นไม่ได้ เราพยายามพัฒนาของเราขึ้นไป แล้วอย่างที่ว่า หลับแล้วไม่มีศีล หลับแล้วก็หลับ **ศีลมันคือความปกติของใจ คือมีสติปัญญาการรักษา** ถ้ามันเป็นอย่างนี้บ๊อบชีวิตเราจะไม่ลุ่มๆ ดอนๆ ไง มันจะเป็นความจริงของเรา

นี่พูดถึงความทุกซี้ใจ ความทุกซี้ใจตั้งแต่เริ่ม เริ่มตั้งแต่สามมีเสี่ย ทุกซี้ใจตั้งแต่ว่าจะพูดโธอย่างไร แล้วก็ยังมาทุกซี้ใจว่าศีลจะเป็นอย่างไร ไม่ทำอะไรเลย **ความคิดทำให้ทุกข์** เขาทุกข์เขายาก เขาเหนื่อยเขายาก เขาทุกข์กาย **ไอ้เราคิดวิตกกังวลทุกข์ใจ** ทุกข์กาย ทุกข์ใจ มีแต่ความทุกข์ทั้งนั้นนะ

ธรรมะแก้ไขได้หมด ธรรมะทำให้ว่างทุกข์ได้หมด ธรรมะทำให้พ้นจากทุกข์ได้
เอวัง